

Гриб О. Ю.
*студентка 2-го курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ У СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ

Адвокатура – важливий інститут правової держави, адже саме він відіграє головну роль в захисті та відстоюванні прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. До того ж, рівень захищеності прав людини залежить від того, в якому стані перебуває даний орган.

Зі здобуттям незалежності України в державі відбулися серйозні зміни, в тому числі в адвокатурі. Зокрема, у 1996 р. з прийняттям Конституції було закріплено основні права та свободи людини як найвищу соціальну цінність. Разом з цим держава зобов'язалася захищати їх всіма можливими способами, а на адвокатуру було покладено обов'язок цьому допомогти.

Розкриваючи місце та роль адвокатури в суспільстві та державі, дослідники визначають адвокатуру як правовий інститут, що не відноситься до держави. Адвокатура не володіє примусовою силою, а впливає лише силою морального авторитету, силою думки, силою знання про належну соціально значущу поведінку індивідів, колективів, організацій і власне держави. Н. М. Бакаянова справедливо зазначає, що завданням для адвокатури на теперішній час є якнайшвидше вирішення конфліктів та консолідація адвокатів України для виконання функції, покладеної на адвокатуру Конституцією та законами України, а також потребами суспільства у надійному захисті прав людини [1, с. 29].

А. М. Подоляка визначає даний правозахисний інститут як унікальне юридичне явище, єдину організацію, яка виконує державну (публічно-правову) функцію, і не є при цьому державним органом, вона, навпаки, зберігає незалежність від держави [2].

Слід погодитись із В. В. Нікітченко, що незалежність адвокатури від держави має бути ключовим принципом цього правозахисного інституту та необхідною умовою довіри людини в захисті її прав. [3]. Саме тому адвокатура, як правовий інститут, не відноситься до держави, а є самостійним, незалежним органом. Проте, не будучи носієм державної влади, адвокат впливає на правові процеси.

Місце і роль адвокатури у механізмах забезпечення правового порядку у суспільстві визначається й тим, що це єдина масова спільнота людей вільної професії, котра, з одного боку, є носієм професійно-правової свідомості, з іншого боку, на відміну від інших професійно-юридичних груп (слідчі, прокурорські працівники, суддівський корпус, працівники органів

внутрішніх справ, міністерства юстиції та інші), адвокати безпосередньо не виконують владно-примусові функції [3]. Разом з тим адвокатура є умовним «мостом» між державою та суспільством. Представники цього правового інституту мають слугувати інтересам правосуддя, дотримуючись головних принципів, закріплених законом, та бути такими собі «порадниками» особи, інтереси якої вони відстоюють.

Роль адвоката у суспільстві – це насамперед роль представника клієнта, який на нього покладається та який йому довіряє, це роль професіонала, якого мають поважати треті сторони, та роль обов'язкового учасника у справедливому здійсненні правосуддя.

На сьогодні адвокатська діяльність знаходить своє відображення в усіх сферах життєдіяльності: від буденних справ, до сфери фінансових послуг; від усного консультування з правових питань, до захисту прав людини в кримінальному провадженні.

Адвокатура не стоїть на місці, її роль постійно зростає, вона постійно розширює свої кордони, що свідчить про високу довіру людей до даної правозахисної структури.

Отже, адвокатура – це недержавний самоврядний інститут, що покликаний захищати інтереси не лише кожної особи, але й інтереси підприємств. Діяльність кожного адвоката повинна відповідати нормам законодавства, адвокат ні в якому разі не може давати незаконних порад клієнту, і сам дотримуватись правових норм при відстоюванні прав фізичних та юридичних осіб.

Вчені та дослідники дотримуються думки, що хоча адвокатура не є державним органом, проте вона суттєво впливає на правові процеси. Роль адвокатури як правозахисного інституту неможливо переоцінити, вона постійно посилюється, із розвитком правового суспільства і правової держави запит на надання правової допомоги адвокатами зростає, особливо в часи кардинальних суспільних змін.

Список використаної літератури:

1. Бакаянова Н. М. Функціональні та організаційні основи адвокатури України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук ; 12.00.10. Одеса, 2017. 42 с.
2. Подоляка А. М. Захист прав і свобод громадян засобами адвокатури. *Наше право*. 2008. № 4, ч.2. С. 12-17.
4. Нікітченко В. В. Основна роль та завдання адвокатури як правозахисної організації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. С.3-6. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2017/4/3.pdf>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доктор кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Свида Олексій Георгійович**